

СТУДИЈЕ И ЧЛАНЦИ

ПРЕГЛЕДНИ РАД

УДК: 81'42

Маја Б. Николић*

В.Ш.С.С. „Академија фудбала“ у Београду

РАЗВОЈ ПОЈМА *ОГРАДА*: ТЕОРИЈСКИ ПРЕГЛЕД

Апстракт: Овај рад има за циљ да прикаже хронолошки преглед развоја појма *ограда*. То подразумева представљање различитих приступа анализи овог лингвистичког феномена. Кроз временски период који обухвата последњих скоро пет деценија прати се напор различитих аутора да што ближе објасне и дефинишу оградавање. Почевши од логике и семантике, ограде врло брзо постају предмет истраживања како прагматике тако и анализе дискурса.

Кључне речи: ограде, говорник, пропозиција, пропозиционо оградавање, оградавање говорног чина.

Увод

Интересовање лингвиста за подробнију анализу *ограда* [*hedges*] појавило се тек седамдесетих година прошлог века, а самим тим и жеља аутора да што прецизније дефинишу овај појам. Тако Лејкоф (Lakoff, 1973) ограде посматра као речи које чине да ствари буду нејасне. Такође, Пајл (Pyle, 1975: 2) сматра да ограде могу настати као производ унутрашњег конфликта између намере и жеље. Наиме, конфликт настаје у ситуацији када говорник хоће да изрази *X* из неког разлога, а истовремено не жели да изрази *X* из неких других разлога. Тиме што је

* majanikolic85@yahoo.com

индиректан, говорник изражава *X* у једном смислу, али не и у другом. Хајленд (Hyland, 1996: 15), пак, ову језичку структуру дефинише као средство којим се указује на то да не постоји потпуна посвећеност садржају пропозиције. Ово имплицира да говорник има потребу да створи одређену дистанцу према ономе што изговори. Све ове дефиниције једна другу допуњују и стварају основу за савремено гледиште према коме ограђивање представља модификовање како пропозиционог садржаја тако и читавог говорног чина, при чему долази дореализације различитих комуникативних стратегија као што су ублажавање, непрецизност, индиректност, дистанцирање, учтивост, скромност итд.

У одељку 2 биће приказан хронолошки преглед различитих приступа анализи ограда. Закључна запажања и импликације овог теоријског осврта биће представљена у одељку 3.

Развој појма ограда

Иако је појам ограда био предмет Урмсонове (Urmson, 1952)¹ и Вајнрајхове (Weinreich, 1966)² студије, сам термин *ограда* у лингвистици први пут употребљава Лејкоф (Lakoff, 1973) у свом чланку „Ограде: Студија у домену критеријума значења и логике нејасних појмова”. Улазећи дубље у суштину овог језичког проблема, он се великим делом ослања на Задеиову (Zadeh, 1965) теорију скупа са нејасним границама [*fuzzy set theory*]. Према речима овог истакнутог логичара, сваки члан увек припада некој класи само до одређеног нивоа, што чини „континуум класификационих степена“. Такође, Лејкоф инспирацију за своје истраживање проналази и код ауторке Хајдер (Heider, 1971). Она је у свом необјављеном чланку у домену психологије желела да открије на који начин људи перципирају припадност одређеној категорији, односно да ли та припадност има

¹Овај филозоф се бави анализом *парентетичких глагола* [*parenthetical verbs*]. Он истиче да је главна карактеристика ових глагола да „модификују или ослабе“ говорникову посвећеност истинитости пропозиције (Urmson, 1952: 484). Према Урмсоновим речима, ту спадају *know, believe, deduce, rejoice, regret, conclude, suppose, guess, expect, admit, predict* / с. *знати, веровати, извести закључак, радовати се, жалити, закључити, претпоставити, очекивати, признати, предвидети* итд.

²Вајнрајх, у домену лингвистике, феномен ограда именује и проучава као *металингвистичке операторе* [*metalinguistic operators*]. Он сматра да „у сваком језику ‘металингвистички оператори’ као што су у енглеском *true, real, so-called, strictly speaking*, у немачком *eigentlich*, као и најмоћнији екстраполатор од свих – *like* – имају функцију да упуте на слободно или прецизно тумачење означеног појма“ (Weinreich, 1966: 163).

јасно дефинисане границе или је то питање степена (према Lakoff, 1973: 458-459). Кроз своје експерименте је доказала да људи разликују централне и периферне чланове категорије; сходно томе, црвендаћи представљају типичне, односно централне чланове категорије птица, док се слепи мишеви налазе на периферији исте. Надахнутидејама ових аутора, Лејкоф покушава да оспори став логичара који реченице (бар декларативне) у природним језицима деле на истините, неистините и бесмислене. Он чврсто верује да појмови у природним језицима имају нејасне и непрецизне границе, те да ће реченице врло често бити „истините до одређеног нивоа и неистините до одређеног нивоа, истините у једном смислу и неистините у другом смислу“³ (ibid.: 458).

У складу са тим, Лејкоф истиче да ограде представљају лингвистичко средство којим се може изразити степен припадности одређеној категорији. Он објашњава да су то „речи чији је задатак да ствари учине мање или више нејасним“⁴ (ibid.: 471). Семантичку анализу ограде *sort of* /с. *донекле* овај аутор приказује овако (ibid.):

- 1) (а) A robin is *sort of* a bird. (False – it is a bird, no question about it) / с. Црвендаћ је *донекле* птица. (Неистинито – то је птица, без поговора)
- (б) A chicken is *sort of* a bird. (True, or very close to true) / с. Пиле је *донекле* птица. (Истинито, или скоро истинито)
- (в) A penguin is *sort of* a bird. (True, or close to true) / с. Пингвин је *донекле* птица. (Истинито, или скоро истинито)
- (г) A bat is *sort of* a bird. (Still pretty close to false) / с. Слепи миш је *донекле* птица. (Прилично близу неистинитог)
- (д) A cow is *sort of* a bird. (False) / с. Крава је *донекле* птица. (Неистинито)

У горе наведеним исказима ‘модификатор предиката’ *sort of* /с. *донекле* има функцију да означи до ког нивоа црвендаћ, пиле, пингвин, слепимиш и краваприпадају категорији птица, пасамимтим и даутиченаистинитостисказа. Функцију да означе степен припадности овој категорији могу имати, између осталих, и ограде *typical* /с. *типичан* и *in essence* /с. *у суштини*. На пример (ibid.: 473):

³“... true to a certain extent and false to a certain extent, true in certain respects and false in other respects“ (Lakoff, 1973: 458).

⁴“... words whose job is to make things fuzzier or less fuzzy“ (Lakoff, 1973: 471).

- 2) A chicken is a *typical* bird. (false) / с. Пиле је *типична* птица. (неистинито)
- 3) *In essence*, a chicken is a bird. (true) / с. У *суштини*, пиле јесте птица. (истинито)

У својој студији Лејкоф је, пре свега, заинтересован за анализу ограда које се појављују унутар пропозиционог садржаја као што су: *kind of* / с. *на неки начин*; *loosely speaking* / с. *оквирно говорећи*; *relatively* / с. *релативно*; *strictly speaking* / с. *строго говорећи*; *essentially* / с. *суштински*; *basically* / с. *у основи*; *par excellence* / с. *нар екселанс*; *very* / с. *веома*; *especially* / с. *нарочито*; *exceptionally* / с. *изузетно*; *literally* / с. *дословно*; *often* / с. *често*; *almost* / с. *скоро*; *in a sense* / с. *у извесном смислу*; *so to say* / с. *такоређи*; *actually* / с. *заправо*; *really* / с. *заиста* итд. Међутим, он помиње и запажање Робин Лејкоф (Robin Lakoff) да одређени глаголи и синтаксичке конструкције представљају ограђене перформативе, те модификују илокуциону снагу исказа (Lakoff, 1973: 490-491). На пример, исказом

- 4) *I suppose (guess/think) that Harry is coming* / с. *Претпостављам (мислим)* да Хари долази

говорник ограђује тврдњу, док исказом

- 5) *Won't you open the door?* / с. *Зар нећете отворити врата?*

‘умекшава’ свој захтев.

Нешто касније, Фрејзер (Fraser, 1975 према Fraser, 2010:18) уводи термин *ограђени перформатив* [*hedged performative*]. Он сматра да модални глаголи попут *can* / с. *моћи*, *must* / с. *морати* и *should* / с. *требати* могу умањити илокуциону снагу говорног чина када се нађу испред перформативних глагола као што су *apologize* / с. *извинити се*, *promise* / с. *обећати* и *request* / с. *захтевати*. У том случају, модални глаголи имају функцију ограда. На пример:

- 6) *I should apologize for running over your cat.* / с. *Требало би да се извиним што сам прегазио/ла Вашу мачку.*
- 7) *I can promise that I will never again smoke grass.* / с. *Могу да обећам да више никада нећу пушити траву.*
- 8) *I must request that you sit down.* / с. *Морам затражити од Вас да седнете.*

Даљем развоју појма ограда доприносе и аутори Принс, Фрејдер и Боск (Princeet al., 1982 према Fraser, 2010: 19-20). Они праве јасну разлику између два типа оградивача: *апроксиматора* [*approximators*] и *штитова* [*shields*]. Први тип модификује сам пропозициони садржај, односно ниво припадности одређеног дела пропозиције некој семантичкој категорији. Апроксиматори се даље деле на *адапторе* [*adaptors*] и *заокруживаче* [*rounders*]. Адаптори имају функцију да

представе реалну ситуацију у односу на прототипичну као у следећим реченицама:

- 9) He also has a *somewhat* low interior larynx. / с. Он, такође, има *некако* низак унутрашњи део гркљана.
- 10) She noticed that he was *a little bit* blue. / с. Приметила је да је *мало* помодрео.

У ову групу спадају следећи изрази: *somewhat, sort of, almost describable as, some, a little bit...* / с. *некако, донекле, може се описати као, неки, мало* итд. Са друге стране, заокруживачи приказују ситуацију као приближну оној коју представља модификовани израз. На пример:

- 11) His weight was *approximately* 3.2 kilograms. / с. Био је тежак *око* 3,2 килограма.
- 12) The baby's blood pressure was *something* between forty and fifty. / с. Крвни притисак бебе је био *негде* између четрдесет и педесет.

Функцију заокруживача могу имати изрази као што су: *about, approximately, something around...* / с. *око, отприлике, нешто око* итд.

Штитови, као други тип ограђивача, имплицирају недостатак говорникове потпуне одређености према истинитости пропозиционог садржаја. Они се даље деле на *штитове веродостојности* [*plausibility shields*] и *штитове одговорности* [*attribution shields*]. У функцији штитова веродостојности се могу појавити следећи изрази: *I think, I take it, probably, as far as I can tell, right now, I have to believe, I don't see that ...* / с. *мислим да, претпостављам да, вероватно, колико ја могу да тврдим, тренутно, верујем, не видим да* итд. Они изражавају говорникову сумњу у истинитост пропозиције. На пример:

- 13) *As far as I can tell*, you don't have anything to lose by taking that path. / с. *Колико ја могу да тврдим*, нећете ништа изгубити ако будете одабрали тај пут.

Штитови одговорности, пак, преносе одговорност са говорника на неку другу особу као у следећим исказима:

- 14) He was not very ill, *according to her estimates*. / с. *Према њеној процени*, он није био тешко болестан.
- 15) There was no reason to worry, *as far as anyone knew*. / с. *Као што су сви знали*, није било разлога за бригу.

Сличну поделу ограда врши и Хублер (Hübler, 1983 према Markkanen and Schröder, 1997), који прави разлику између *нејасних израза* [*understatements*] и *ограда* [*hedges*]. Наиме, Хублер сматра да постоје две врсте неодређености: *фрастичка* [*phrastic*] и *њустичка* [*neustic*]. Фрастичка неодређеност се може

појавити унутар пропозиционог садржајаи представља *нејасан израз* као у реченици:

- 16) It is *a bit* cold in here / с. Овде је *помало* хладно.

Са друге стране, њустичка неодређеност се односи на говорников став према валидности пропозиције и има функцију *ограде*. На пример:

- 17) It is cold in Alaska, *I suppose* / с. *Претпостављам* да је хладно на Аљасци.

Значајан допринос развоју ограда дају Браунова и Левинсон (Brown and Levinson, 1987) који ограђивање анализирају у оквиру своје теорије учтивости. Наиме, *индивидуалистички* и *интегративни образ* [*negative and positive face*] представљају централне појмове ове теорије. Индивидуалистички образ карактеришу потреба за очувањем територије, личне својине, као и право на слободу и неометано деловање, док интегративни образ подразумева жељу појединца да буде прихваћен, признат, цењен и вољен од стране других. Уважавање потреба оба образа слушаоца изискује одређене модификације комуникативног чина. Један од начина модификације је, према речима ова два аутора, ограђивање илокуционе снаге. На пример:

- 18) *I wonder if* father is coming. / с. *Путам се* да ли отац долази.
 19) I'll take you all out to dinner *if you'll let me*. / с. *Ако ми дозволите*, одвео/ла бих вас све на вечеру.
 20) It's really beautiful, *in a way*. / с. Заиста је прелепо, *на неки начин*.

Марканен и Шредер (Markkanen and Schröder, 1989; 1992 према Markkanen and Schröder, 1997), пак, иду корак даље и дефинишу ограђивање као реализацију интерактивне, односно муникативне стратегије. Бавећи се анализом научних текстова, они ограде виде као модификаторе ауторове одговорности према истиносној вредности пропозиције, модификаторе тежине информације која се пружа или као став аутора према тој информацији. Такође, употребом ограда аутор може чак и сакрити свој став. Овакво функционално гледиште имплицира да било који лингвистички израз може имати улогу ограда у зависности од „комуникативне ситуације или ко-текста“. Ослањајући се на анализу научних текстова, ова два аутора истичу да се у функцији ограда, поред модалних глагола, прилога и партикула могу појавити употреба или изостављање одређених заменица, употреба безличних израза, пасивне и друге конструкције без субјекта, као и одређена реторичка и стилистичка средства. Оваква дефиниција ограда усмерава пажњу на битан аспект комуникативног понашања.

Фрејзер (Fraser, 2010: 22) разликује два типа ограђивања. Први тип, *пропозиционо ограђивање* [*propositional hedging*], овај аутор дефинишекао

реторичку стратегију којом говорник, користећи лингвистичко средство, може сигнализирати недостатак потпуне припадности одређеног израза некој семантичкој категорији. На пример, реченице

- 21) He's really *like* a geek. / с. Он је заиста *као* неки чудак
- 22) Peter's house is *almost* 100 feet wide. / с. Петрова кућа је широка *скоро* 30 метара.

садрже ограђивање унутар самог пропозиционог садржаја. Овде спадају, према Фрејзеровим речима, неке од Лејкофових (Lakoff, 1973) ограда, *апроксиматори* (Prince et al, 1982) и *нејасни изрази* (Hübler, 1983). Пропозиционе ограде укључују (Fraser, 2009: 204):

about / с. *око*, *actually* / с. *заправо*, *almost* / с. *скоро*, *approximately* / с. *приближно*, *as it were* / с. *као да је*, *basically* / с. *у основи*, *can be viewed as* / с. *може се посматрати као*, *crypto-* / с. *крипто-*, *especially* / с. *нарочито*, *essentially* / с. *у суштини*, *exceptionally* / с. *изузетно*, *for the most part* / с. *већим делом*, *generally* / с. *генерално*, *in a manner of speaking* / с. *како би се рекло*, *in a real sense* / с. *у правом смислу*, *in a sense* / с. *у извесном смислу*, *in a way* / с. *на неки начин*, *kind of* / с. *некако*, *largely* / с. *углавном*, *literally* / с. *дословно*, *loosely speaking* / с. *оквирно говорећи*, *more or less* / с. *мање или више*, *mostly* / с. *већином*, *often* / с. *често*, *occasionally* / с. *повремено*, *on the tall side* / с. *преко*, *par excellence* / с. *пар екселанс*, *particularly* / с. *нарочито*, *pretty much* / с. *прилично*, *principally* / с. *пре свега*, *pseudo-* / с. *надри-*, *quintessentially* / с. *суштински*, *rather* / с. *радије*, *real* / с. *прави*, *really* / с. *заиста*, *regular* / с. *стални*, *редован*, *relatively* / с. *релативно*, *roughly* / с. *отприлике*, *so to say* / с. *такорећи*, *some what* / с. *некако*, *sort of* / с. *донекле*, *strictly speaking* / с. *строго говорећи*, *technically* / с. *технички гледано*, *typically* / с. *типично*, *very* / с. *веома*, *virtually* / с. *практично*.

Други тип ограђивања представља *ограђивање говорног чина* [*speech act hedging*]. Оваквом реторичком стратегијом, како Фрејзер наглашава, говорник може сигнализирати недостатак потпуне посвећености снази говорног чина. На пример:

- 23) Come over here, *can you?* / с. *Можете ли доћи овамо?*
- 24) *I guess I should leave now.* / с. *Претпостављам да би сада требало да одем.*
- 25) That type of comment isn't made around here. (Agentless passive) / с. *Такав коментар није дат овде. (Пасив без субјекта).*

Овај аутор примећује да *ититови* (Princeet al, 1982) и *ограде* (Hübler, 1983) припадају овом типу ограђивања. У функцији ограђивача говорног чина се могу појавити (Fraser, 2009: 204-205):

а) безличне заменице

26) *One just doesn't do that.* / с. *То се, напосто, не ради.*

б) погодбени везници (*although, though, while, whereas, even though, evenif, ...* / с. *иако, док, чак иако...*)

27) *Even though you dislike the beach, it's worth going for the view.* / с. *Иако не волите плажу, вреди отићи због погледа.*

в) ограђени перформатив

28) *I must ask you to sit down.* / с. *Морам Вас замолити да седнете.*

г) индиректни говорни чинови

29) *Could you speak a little louder?* / с. *Можете ли говорити мало гласније?*

д) уводне фразе (*I believe, to our knowledge, it is our view that, we feel that...* / с. *верујем, према нашим сазнањима, наш став је да, осећамо да...*)

30) *I believe that he is here.* / с. *Верујем да је он овде.*

ђ) модални прилози (*perhaps, possibly, probably, practically, presumably, apparently...* / с. *можда, могуће, вероватно, практично, по свој прилици, очигледно...*)

31) *I can possibly do that* / с. *Вероватно бих могао/ла то да учиним.*

е) модални придеви (*possible, probable, unlikely...* / с. *могуће, вероватно, невероватно...*)

32) *It is possible that there is no water in the well.* / с. *Могуће је да нема воде у бунару.*

ж) модалне именице (*assumption, claim, possibility, estimate, suggestion...* / с. *претпоставка, тврдња, могућност, процена, предлог...*)

33) *The assumption is that you are going to go.* / с. *Претпоставка је да ћете отићи.*

з) модални глаголи (*might, can, would, could...*)

34) *John might leave now.* / с. *Џон би могао отићи сада.*

и) епистемички глаголи (*seem, appear, believe, assume, suggest, think...* / с. *изгледати, чинити се, веровати, претпоставити, предложити, мислити...*)

35) *It seems that no one wants to go.* / с. *Изгледа да нико не жели да иде.*

ј) негација

- 36) *Didn't Harry leave? (I think Harry left) / с. Зар Хари није отишао? (Мислим да је Хари отишао)*
- 37) *I don't think I'm going. vs. I'm not going. (Former hedges the meaning of latter) / с. Муслим да нећу ићи. насупрот Не идем. (Први исказ оградајује значење другог исказа)*

к) упитне фразе

- 38) *He's coming, isn't he? / с. Он долази, зар не?*

л) парентетичка конструкција

- 39) *The picnic is here, I guess. / с. Излетиште је овде, претпостављам.*

љ) погодбена клауза

- 40) *If true, we're in deep trouble. / с. Ако је то истина, у великој смо невољи.*

м) пасивна конструкција без субјекта

- 41) *Many of the troops were injured. / с. Многи војници су рањени.*

н) погодбени субординатори (*unless, aslongas, solongas, assuming that, given that... / с. уколико не, све док, докле год, под претпоставком да, с обзиром да...*)

- 42) *Unless the strike has been called off, there will be no trains tomorrow. / с. Уколико се штрајк не обустави, сутра неће бити возова.*

њ) прогресивна форма

- 43) *I am hoping you will come. / с. Надам се да ћете доћи.*

о) тентативна инференција

- 44) *The mountains should be visible from here. / с. Планине би требало да се виде одавде.*

п) погодбена клауза која имплицира дозволу (*if you don't mind my saying so, if I may say so / с. ако смем да приметим, ако могу тако да се изразим*)

- 45) *If you don't mind me saying so, your slip is showing. / с. Ако смем да приметим, види Вам се комбинезон.*

р) погодбена клауза као металингвистички коментар (*if that's the right word / с. ако могу тако да се изразим*)

- 46) *His style is florid, if that's the right word. / с. Његов стил је китњаст, ако могу тако да се изразим.*

с) погодбена клауза која изражава несигурност везану за вањезичко знање које је неопходно за правилну интерпретацију исказа (*if I'm correct, in case you don't remember / с. ако не грешим, у случају да се не сећате*).

- 47) Chomsky views cannot be reconciled with Piaget, *if I understand him correctly*. / с. Ставови Чомског се не могу поклопити са ставовима Пијажеа, *ако сам добро схватио/ла*.

т) металингвистички коментари (*strictly speaking, so to say, exactly, almost, just about, if you will...* / с. *строго узевши, такорећи, тачно, скоро, готово, ако тако желите...*)

- 48) He has an idea, a hypothesis, *if you will*, that you may find interesting. / с. Он има идеју, хипотезу, *ако тако желите*, која Вам се може учинити интересантном.

Закључак

Овај хронолошки преглед различитих приступа анализи појма ограда има за циљ да представикомплексност и слојевитост овог језичког проблема. Као што је приказано, почевши од логике и семантике, ограде врло брзо постају предмет истраживања како прагматике тако и анализе дискурса. Може се такође приметити да долази и до проширења самог значења појма. Наиме, на почетку ограде су подразумевале само модофикаторе који се појављују унутар пропозиционог садржаја (Lakoff, 1973). Нешто касније, под овим појмом се убрајају и језичка средства која модификују цео говорни чин (Fraser, 1975, 2009, 2010; Prince *et al.*, 1982; Hübler, 1983; Brown and Levinson, 1987; Markkanen and Schröder, 1989; 1992).

Овакав теоријски приказ свакако није дефинитиван и коначан. Као такав може представљати основу за даља како теоријска тако и емпиријска истраживања.

Литература:

- Brown, P. and S. Levinson (1987). *Politeness. Some universals in language usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fraser, B. (1975). Hedged performatives. *Y: Syntax and Semantics. Vol. 3* (Cole, P. and Morgan, J. L. eds.), New York: Academic Press, 187–210.
- Fraser, B. (2009). Hedging in Political Discourse: The 2007 Bush Press Conference. *Y: Papers from the 2nd International Conference on Political Discourse* (Cap, P. ed.), Warsaw, Poland.

- Fraser, B. (2010). *Pragmatic Competence: The Case of Hedging*. Y: *New Approaches to Hedging* (Kaltenboeck, G. et al. eds.), Emerald Publishing.
- Heider, E. R. (1971). On the Internal Structure of Perceptual and Semantic Categories, unpublished paper, Psychology Dept., U. of California, Berkeley.
- Hübler, A. (1983). *Understatements and Hedges in English*. (Pragmatics and Beyond IV: 6) Amsterdam: John Benjamins.
- Hyland, K. (1996). Writing without conviction? Hedging in science research articles. *Applied Linguistics*, 17, 433-455.
- Lakoff, G. (1973). Hedges: A Study in Meaning Criteria and the Logic of Fuzzy Concepts. *Journal of Philosophical Logic*, 458-508.
- Markkanen, R. and H. Schröder (1989). Hedging as a Translation Problem in Scientific Texts. Y: *Special Languages: From Humans Thinking to Thinking Machines* (Laurén, C. and Nordman, M., eds.), London: Multilingual Matters, 171-175.
- Markkanen, R. and H. Schröder. (1992). Hedging and its Linguistic Realization in German, English, and Finnish Philosophical Texts: A Case Study. Y: *Fachsprachliche Miniaturen* (Nordman, M. ed.), Frankfurt/Main et al.: Peter Lang, 121-130.
- Markkanen, R. and H. Schröder. (1997). Hedging: A Challenge for Pragmatics and Discourse Analysis. Доступно преко: http://www.kuwi.europa.uni.de/de/lehrstuhl/sw/sw2/forschung/hedging/hedging_and_discourse/a_challenge/index.html [9.12.2014.].
- Prince, E. et al. (1982). On hedging in physician-physician discourse. Y: *Linguistics and the professions. Proceedings of the second annual delaware symposium on language studies* (Di Pietro, R. J.ed.), Norwood, NJ: Ablex, 83–97.
- Pyle, C. (1975). *The functions of indirectness*. Paper Read at N-WAVE IV Georgetown University.
- Schröder, H. and D. Zimmer (1997). Hedging Research in Pragmatics; A Bibliographical Research Guide to Hedging. Доступно преко: http://www.kuwi.europa.uni.de/de/lehrstuhl/sw/sw2/forschung/hedging/hedging_and_discourse/schroeder/index.html [9.12.2014.].
- Urmson, J. O. (1952). Parenthetical Verbs. *Mind*, 61, 244, 480-496.
- Weinreich, U. (1966). On the Semantic Structure of English. Y: *Universals of Language* (Second Ed.) (Greenberg, J.H. ed.), Cambridge/Mass.: MIT Press, 142-217.

Zadeh, L. (1965). Fuzzy Sets. *Information and Control*, 8, 338-353.

Maja B. Nikolić

THE EVOLUTION OF THE CONCEPT OF HEDGES: THEORETICAL OVERVIEW

Summary: The paper presents a chronological overview of the evolution of *hedges*. It includes different approaches to the analysis of this linguistic phenomenon. Beginning with Lakoff's *hedges*, the paper focuses on Fraser's *hedged performatives*, Prince's *approximators* and *shields*, Hübler's *understatements* and *hedges* and Brown and Levinson's politeness theory. Furthermore, Markkanen and Schröder's analysis is presented. They define hedging as an interactional/communicative strategy. In the end, the paper illustrates Fraser's contemporary classification of hedges. This author distinguishes between *propositional hedging* and *speech act hedging*. Starting from logic and semantics, hedging becomes a subject of interest to pragmatics and discourse analysis. This theoretical overview is not definite and finite. As such, it may form the basis for further both theoretical and empirical research.

Key words: hedges, speaker, proposition, propositional hedging, speech act hedging.

Датум пријема: 9.9.2016.

Датум исправки: /

Датум одобрења: 9.12.2016.